

DANI BLANCO

Angel Erro

♦ IDAZLEA

Esperimentu autofikzionala

BASO BATEAN zuhaitz bat erori eta inor ez baldin badago hor entzuteko, zuhaitzak zarata ateratzen du? George Berkeley filosofoak egin zuen galdera. Orain ez dut gogoan –kontsultatu beharko nuke– berak zer erantzuten zuen, ezta erantzuna frogatzeko zer bide proposatuko zuen ere. Nik ez nuke jakinen zer erantzun, besteak beste, gaurko teknologiak (arbolaren lur jotzea telebistako zirkuitu itxi baten bitartez ikusarazi/entzunarazi edo, bertan inor egon gabe, balizko zarata dezibeliotan neurtu lezakeenak) eta literatur teoriak (Harreraren Estetikak, esaterako, dio idatzitakoa ez dela existitzen irakurlerik gabe) kontraesanean diruditelako.

Beste galdera bat daukat nik: norbaitek kontu guztiz hutsal batean, inora ez doan eta ezertan eragiten ez duen kontu ez egiaztagarri batean, benetan gertatutakoa gabe, beste gauza bat kontatzen badu, gezurra esaten ari da? Nire ustez, argi eta garbi, ez. Hala dela demostratzeko, Iñigo Astizek *Baita hondakinak ere* poema liburuan bezala, esperimentu bat eginen dut, eskura dudan egoera bat adibidetzat hartuta:

Adiskide batek zerbait hartzera joateko deitu dit eta nik azkenean etxean gelditzea erabaki dut atzeratuta eta entrega-epez kanpo dudan artikulu bat (ez hau) idatzi behar dudalako. Hori esanez neure burua zuritu nezake, baina aurreko batean horixe bera esan nionez sermoia bota liezadake edo pentsa lezake neure burua nabarmendu nahian nabilela, berak ere idazten duelako eta inoiz ez zait holako maratilikin etorri. Horregatik, beste aitzakia bat, ez erabakigarria baina, halere, egia ere badena, jarri diot. “Ezker oinean kolpe handia hartu dut, behatzak ubelduta eta guzti dauzkat. Bainuontzitik ateratzen ari nintzela, irrist egin eta berogailua jo dut indar guztiaz. Txinpartak ikusi ditut”, esan diot eta berak,

hemofilikoa naizela jakinda, espero bezala, bota dit hobe dela kolpea zaindu dezadala.

Telefonoa eskegi eta neure baitan barre egin dut. Adiskideak ez du jakingo, ezingo du inoiz jakin, ezta inork ere ez, behatzetako ubeldura ez dudala horrela egin, baizik eta oinutsik, aipamen baten bila, apal altu batetik liburu potolo bat hartzera joan eta oin gainera erori zaidalako. Nik orain hemen aipa nezake zehazki zer liburu den odoluria eragin didana. Aitor nezake Jostein Gaarder-en *El mundo de Sofia* izan dela, baina, ez nuke inork jakitea nahi nire filosofiko ezagutzak gazteentzako liburu dibulgatzaile batetik datozela, alegia, Berkeleyrenak eta abar nondik ateratzen ditudan. Eta gainera, demostratzen ari naizenez (eta horixe da autofikzioaren iruzurraren oinarria!), norberak bakarrik dakizkien kontuetan ez dago ez egia ez gezurra esaterik; istorioa hobeki biribiltzen duena da irizpide bakarra.

Dena den, orain dator froga definitibo. Huts egin nion adiskideari aurreko testua pasa diot, benetan bainuontzian irristatu ote nintzen ala liburua oinean erori ote zitzaidan (eta kasu horretan, zein?) detekta ote dezakeen.

“Bai, biak dira gezur”, erantzun dit, “eta ez bakarrik hori, testuko gainerako guztia ere gezurra da: egun horretan parrandan atera ginen eta idatzi beharreko artikulu atzeratua hau da. Joder, tio, testu autorreferentzial batean sartu nauzu!”.

“Nola jakin duzu?”.

“Zu etxean gelditu? Ez dago hori sinetsiko zuenik. Autofikzioak ere bere mugak ditu”.

“Zer begi zorrotza duzun. Hurrengo artikulua eskaini diezazudala merezi duzu

gutxienez”.

(Iñigo Astizi dedikatuta) ■

Antton Olariaga

